

אמר לו, אמור לנו דברי כוזב. אמר להם, הימה לנו פרדה שילדה, והיה תלוי שטר על זואר הול, וכמו כו שיש לו חוב צבית אציו מלה אלף וז. ותמהו עליו, וכי פרדה יולדת. אמר להם, אלו הם דברי הכוזב. עוד שאלוהו, כאשר מלה מסרית, כמה מולחם אוחו. ענה להם, כשליה של פרדה. תמהו עליו, וכי יש עליה לפרדה, וכי אינה יולדת. ענה להם, וכי מלה מסרית.

אימא לן מיילי דכדיבי. מאמר זה הינו חלק מלך המאמרים (כג-לד) המכונים מאמרי הספי דני אתונא, בהם דרש רבינו את שאלותיהם של הספי דני אתונא לרבי יהושע בן חנניה בהתנחלותם עימנו ואת מה שענה להם, כמוכא במסכת בכורות (ח ע"ג). ועיין צ"מבוא למאמרי הספי דני אתונא, המובא בנספחים שבסוף הכרך, שם הבאנו בהרחבה את כלל האגדה, והציגורים השייכים לה. ועיין להלן אות ה' במקום ד"ה 'ספי דני אתונא', שם הבאנו את השאלות ששאלו הספי דני אתונא את רבי'ם, השייכות למאמר זה.

צוית צדק. עיין להלן אות ה' במקום ד"ה 'צוית צדק', שם הבאנו את השייך לפסוק זה.

**תורה כג
צוית צדק**

(לשון רבינו ז"ל)

מבי דבי אתונא

אימא לן מיילי דכדיבי. אמר להו, הוי לן בדנייתא וילדה, והוי תליה

ליה פתקא, וכתוב ביה דמוסיק בני אבא מאה אלפי זוזי. אמרו ליה, ובדנייתא מו ילדה. אמר להו, הוי נינהו מיילי דכדיבי: מלחא כי סריא במה מלחי ליה, בסילותא דכדנייתא. ומי איבא סילותא לכדנייתא, ומלחא מי סריא (בכורות טז):

צוית צדק עדותיך ואמונה מאור (מהלים קיט):

א כי יש פנים דקדושה, שהם אנפין נהורין, בחינת חיים, כמו

על תורה זו יקד מוהר"ם את ההלכות הבאות: ריבית ב'ג', גלוה ד', יצום א', גביית חוב מיתומים ב', גניבה ב', מאכד ממון חזירו ומסור א'. **יש פנים דקדושה שהם אנפין נהורין.** וביאר מוהר"ם בהרחבה בליקוטי' (יו"ד גלוה ד', א) שהפנים של כל דבר, הם האמת שלו, היינו החיות אלקות המלוכב בו. זה כל עבודת האדם בזה העולם, לנקט את הפנים דקדושה שכל דבר, וכשהש"ת עוזר לאדם ומתנוצצת בדעמו ידיעה זו באמת, זה בחי' הארת פני ה'. וז"ל: כי העיקר הוא הפנים. כי בכל דבר צעולם עיקר הדבר הוא בחינת פנים שלו, כמו אצל האדם עיקר האדם הוא הפנים, כי כל המוח והדעת והדיבור הכל צהפנים, כמו שנאמר 'חכמת אדם תאיר פניו', וכל העסקים שיש עם האדם, שאחד עוסק עם חזירו בחוה או משא ומתן, הכל הוא צהפנים, ששם החכמה והדיבור, שהוא עיקר האדם. וכמו כן בכל הדברים שצעולם יש בחינת פנים, שהוא עיקר הדבר, שהוא בחינת הפנים של אותו הדבר. ולריך כל אדם להסתכל בכל דבר, על הפנים והעיקר שלו. כי עיקר של כל דבר, שהוא בחינת הפנים שלו, הוא האמת, כי האמת הוא בחינת הפנים, כמו שמבואר בחוה האמת כנ"ל, וכמו שמוכא בכונות שאמת הוא אור הפנים, וכן מבואר בסימן קצ"ב שאמת הוא הפנים של כל הפנים דקדושה וכו', שהוא החיות אלקות המלוכב באותו הדבר, שהוא עיקר הדבר, כי השי"ת הוא עיקר כל דבר על החיות אלקות השוכן בו, זהו עיקר האמת, הוא מסתכל על הפנים של הדבר, כנ"ל. זה כל עבודת האדם בזה העולם, לנקט תמיד בכל הדברים שצעולם את הפנים והעיקר, שהוא האמת, שהוא השי"ת, שהוא עלם האמת, והוא אחד ואין שני, והוא עיקר אשורא דכל עלמין, והוא צרא כל דבר, והוא מחיה ומקיים בכל עת כל הדברים שצעולם, והוא עיקר הפנים של כל הדברים שצעולם, כי כולם מקבלים חיותם מהשי"ת, שהוא בחינת פניהם ועיקרם כנ"ל. כי כל אדם לריך לנקט תמיד פני ה', כמ"ש (מהלים קה) 'צקשו פניו תמיד', וכתיב 'לך אמר ליצי צקשו פני וכו'', וכתיב 'זה דור דורשיו מצקשי פניך יעקב סלה'. כי האמת הוא בחינת פני ה', כי מי שזוכה לידע

מילואי הכמה

מלאה, החולה פניו רעומ, ולא עוד, אלא שמתעבת הלצ נראית בו, הלא תרא, פנים שחוקות, פנים זועפות, פנים מסבירות, כולם עדיהם המה של הממשותפת הנסמרות בקירוב הלצ. ואין היו זהו נמלא לא לנשמה פני ענמה, כי הכי וזו של גוף הוא, ולא לגוף צפני ענמו, כי אין לגוף וזו זה בלא הנשמה, אצל הוא הדבר הנוגד מחיצור הנשמה והגוף ביחד.

מבואות

ענין אנפין נהורין. וראינו לתמצת בלשונו מבוא קבלי קצר לענין. הנה מציינו שישנו כמה בחינות הנקראות 'הארות פנים' ('אנפין נהורין'), אור הפנים, ונעמוד על שלוש בחינות עיקריות שבהן, מן העליון אל התחתון:

א. בעתיק: ידוע דהוקן מכונה 'הדרת פנים', ע"ש שמהדר ומייפה את הפנים, ולכך אין בספירות העליונות נקרא ה'דיקנא קדישא', 'הדרת הפנים העליונים'. בהלכה מחולק הוקן לחמישה אורים שונים, אך הוזה"ק מונה בו שלושה עשר חלקים, אותם הוא מכנה בשם 'י"ג תיקוני דיקנא'. בכל אחד מה'יג תיקוני דיקנא מאירה ומתגלה בחינה אחרת, מ"ג מידות הרחמים, היינו ה' ה' אל רחום וחננו וכו', אשר נשפעות לעולמות ע"י הזקן (אי"ר נשא קלא ע"א). מתוך י"ג מידות אלו, המידה השביעית, שהיא מידת 'אמת', נקראת תיקון ה'פנים', כמו ה'פנים' שהוקן סובב עליהם, ושם מתגלה הארתם. ובוזה"ק (שם קלג ע"א) מבואר עוד, שעל ההארות שב'פנים' אלו, נאמר 'יאר ה' פניו אליך' (במדבר ו), ו'באור פני מלך חיים' (משלי טו). מספר ההארות ב'פנים' אלו הם ש"ע אלפי ריבוא אורות בכל צד מצדדי הפנים, אך הם כלולים זה בזה ונקראים ש"ע בלבד (עץ חיים שער יג פ"ד).

ב. בועיר אנפין: בחינה שניה של 'הארות הפנים' ניקרת ב'זעיר אנפין', שהוא כנגד ספירת התפארת (ואות ו' שבשם הוי"ה). הארה זו שורשה מהארות הכתר האמורות לעיל, המשתלשלות מטה. מהארות אלו באים 'מוחין' לזעיר אנפין, וכאשר מתגלים ומתנוצצים בו אותם ה'מוחין', ובעיקר כשמתנוצצת בו ספירת ה'דעת', אזי מאירה ומתגלית 'הארות הפנים' אף ב'זעיר אנפין'. (הארה זו מתגלית בתקיעת שופר ובמוצאת תפילין ועוד. יש לציין שדעת זו היא המשכה של האורות מספירת ה'יסוד' העליון, שרק על ידו נשפטים ובאים הש"ע נהורין, כמוכא במבוא שערי ג' ח"ב פרק י, ובמאמרים לסוכות ועוד).

ג. במלכות: בחינה שלישית של 'הארות הפנים' ניקרת בספירת 'המלכות' (שהיא כנגד אות ה' אחרונה שבשם הוי"ה). כאשר היא שלימה ומתוקנת, מאירים בפניה 'הארות הפנים' העליונים, ונמשך לה אש ש"ע נהורין, ממידות הכתר (ויש פעמים שבה מתגלים כל הש"ע אורות, אך ב'זעיר אנפין' מתגלים רק חלקם), ומבואר בוזה"ק (וזהר חדש כי תשא עו). שגם עליה נאמר 'באור פני מלך חיים'.

זהו עיקר האמת, הוא מסתכל על הפנים של הדבר, שהוא עיקר הדבר כנ"ל. זה כל עבודת האדם בזה העולם, לנקט תמיד בכל הדברים שצעולם את הפנים והעיקר, שהוא האמת, שהוא השי"ת, שהוא עלם האמת, והוא אחד ואין שני, והוא עיקר אשורא דכל עלמין, והוא צרא כל דבר, והוא מחיה ומקיים בכל עת כל הדברים שצעולם, והוא עיקר הפנים של כל הדברים שצעולם, כי כולם מקבלים חיותם מהשי"ת, שהוא בחינת פניהם ועיקרם כנ"ל. כי כל אדם לריך לנקט תמיד פני ה', כמ"ש (מהלים קה) 'צקשו פניו תמיד', וכתיב 'לך אמר ליצי צקשו פני וכו'', וכתיב 'זה דור דורשיו מצקשי פניך יעקב סלה'. כי האמת הוא בחינת פני ה', כי מי שזוכה לידע

סיפור התגלות המאמר

מאמר 'ציווית צדק', סימן כ"ג, נאמר בחורף תקס"ג (חיי"מ נט). **המעשה מורי** ליפא ז"ל ומה שאמר לו 'אני לא רוצה שיהיה לך כסף', והסיבות מהרוח סערה שנסתבב לזה, שמעתי מאבי הרניי כפרת משכבו ששמע מפי מוהר"ם ז"ל. אמר המעתיק, בזה יש אריכות גדול, אך אומר בקיצור איזה ראשי פרקים. ר' ליפא היה אצל רבינו ז"ל, ואמר אז התורה כ"ג 'ציווית צדק וכו', ושם מדבר מענין ממון, ורמו על ר' ליפא הנ"ל. כי ר' ליפא הנ"ל היה ממקורביו הראשונים קודם מוהר"ם רובי נפתלי, ומאמירת ענינו שלו נקטרבו, ואח"כ נפל לתאוות ממון. והוא עסק אז עם סוחר אחד וכו', ואמר לו רבינו ז"ל כנ"ל, וכנסע מרבינו ז"ל חשב בדעתו, הלא אם יסע לרבינו ז"ל אפשר יתקיים דיבורו, על כן נסכם בדעתו שלא ילסע עוד, ואמר שרבינו ז"ל הוא מעולם הבא, ואני מעולם הזה. ואעפ"כ לא הועיל ונעשה עני, כי בא רוח סערה ועקר ביתו לגמרי. ואחר איזו שנים התחיל שוב לנסוע לרבינו ז"ל, וכשקראו לו פעם אחת מפטיר, והסוף של ההפטרה היה 'הלא מעתה קראת לי אבי וכו' (ירמיה ג), אמר מוהר"ם לר' ליפא, ר' ליפא, עימנו הייתם, הלא מעתה וכו' כנ"ל, ראייתם מה שקוראים לכם 'הלא מעתה וכו'. וכנסע לרבינו ז"ל הריבית אותו, כמוכא בהשיחות (חיי"מ טו) במאמר 'הוכיח את אחד וכו' ממה נפשך וכו', ואז בכה מאור עד שהוריד דמעות מעיניו לארץ, ואז אמר לו רבינו ז"ל, אפילו אם יהיה הממון שלך מכוסה ומוצנע אפילו בתיבה, יפזרו הרוח. וכן הוה, ששכר איזה יער ובנה לעצמו שם בית דירה, וקודם שנגמר הגג בא רוח סערה והפך וחרב, ועשה מן הכל אבק ועפר לא יצלח לכולם. בשנה האחרונה לא היה על ראש השנה, ושאל רבינו ז"ל עליו, ותריצו אותו כי הוצרך ליסע בשביל אתרוגים בשביל כל האוקריינה. ענה רבינו ז"ל ואומר, מה אומר לכם, הראש השנה שלי עולה על הכל, אין דבר גדול מזה. וזה ר' ליפא מקודם היתה אשתו בשלום עימו, ואח"כ נעשית מתנגדת עליו, וכשאל מוהר"ם ז"ל וראה שיש לו שלום בית, נתת' לו הגמרא 'זכה נעשית עליו, לא זכה נעשית כנגדו', מה תיבת 'נעשית', אבל עכשיו מובן בטוב, 'זכה נעשית לו עזר', כמו אצל מוהר"ם ז"ל, שמקודם היתה מתנגדת. ואח"כ היא בעצמה נעשית עזר, 'לא זכה נעשית כנגדו', כגון אצלו, שמקודם היתה לו לעזר, כי היא היתה מגודלת אצל החסידים, ואח"כ נעשית לו מתנגדת. פעם אחת אמר מוהר"ם ז"ל 'במה יִנְקָה וכו' (תהלים קיט), אני יודע שר' ליפא היה כשר ממני, וכעת איפה אני ואיפה הוא (כוכבי אור אנשי מוהר"ם ל).

נעשית לו מתנגדת. פעם אחת אמר מוהר"ם ז"ל 'במה יִנְקָה וכו' (תהלים קיט), אני יודע שר' ליפא היה כשר ממני, וכעת איפה אני ואיפה הוא (כוכבי אור אנשי מוהר"ם ל).

מדריך ללימוד הספר פאר הליקוטים

בניית הספר - שמות המורים ויעודיהם

מטרת הספר 'פאר הליקוטים' להוות מעין חברותא וגשר בין הלומדים החפצים ללמוד את דברי רבינו הקדוש, לבין עומק תורותיו. הספר מיוסד על צורת הדף המסורתית כעין גמרא, ומכיל טורי עזר שונים המסייעים להבין ולהעמיק בדברי רבינו, ולעזור ללומדים להתגבר על המניעות המתעוררות כנגדם בעת לימודם. תחילה נסקור את תפקידו ויעודו של כל אחד מהמורים שבספר, ולאחר מכן נציע מספר אופנים כיצד ללמוד בספר פאר הליקוטים.

א "ליקוטי מוהר"ן". במרכז הדף מובא הליקוטי מוהר"ן כלשונו, מוגה ומדויק על פי רוב מתוך הדפוסים הראשונים: דפוס מוהרנ"ת משנת תקפ"א, דפוס תלמידי מוהרנ"ת משנת תרל"ד, ודפוס הרב ממשערהרין משנת תרל"ו.

ב "סיפור התגלות המאמר". במאמרים בהם ידוע לנו סדר האירועים דרכם נשתלשל ונתגלה המאמר ממקורו העליון, וכן כשמצאנו שיחות השייכות למאמר, הצגנו זאת בתחתית הדף בעמודים הראשונים של המאמר.

טורי ה"נחל נובע" וה"מקור חכמה" הינם בכחית אבות הספר, ו'מדקתני אבות מכלל דאיכא תולדות', הלא הם הטורים "ילקוט הנחל" ו"מילואי חכמה":

ה) "ילקוט הנחל". טור זה ממוקם תחת ה"נחל נובע", ומשלים אותו; אך לעומת ה"נחל נובע" בו הצגנו את המובאות השייכות למאמר - אך ורק מספרי רבינו ותלמידיו שנכתבו עד לתקופתו של הרה"ח ר' שמשון בארסקי ז"ל בלבד, ב"ילקוט הנחל" הצגנו גם מובאות מספרי תלמידי התלמידים עד לימינו, ועד בכלל.

אמנם יש לציין, שבטור זה ימצא הלומד גם מובאות מתוך ספרי רבינו ותלמידיו המוקדמים, אותם בחרנו שלא להציג ב"נחל נובע", מחמת שהם מפליגים מעט מעצם הפירוש הפשוט של המאמר. בדרך כלל יהיו מובאות אלו קטעי דרוש מליקוטי הלכות, או מעשיות ועניינים שונים, המוסיפים נופך וחן לענין הנלמד באותו העמוד.

ו) "מילואי חכמה". טור זה ממוקם תחת ה"מקור חכמה", ומשלים אותו. טור זה בנוי על אותו עקרון של ה"מקור חכמה", אך בו מובאים דייקא קטעים המרחיבים ומעשירים את הנושא המדובר, המוסיפים נופך וחן לענין הנלמד באותו העמוד.

בנוסף לטורים הנ"ל, ישנם עוד שישה טורים נוספים:

ז) "ערכים וכינויים". בטור זה בחרנו את הערכים והמושגים המרכזיים במאמר, ועל כל אחד מהם הבאנו תחילה ביאור קצר להבנת הערך והמושג, ואחריו ליקטנו הגדרות וכינויים שונים השייכים לאותו הערך, המוסיפים נופך ורוחב להבנתו. טור זה מיוסד על הכלל השמונה עשר מח"י כללי העיון שבהקדמת הספר "ביאור הליקוטים".

ח) "המתרגם". תרגומים לקטעי הארמית שבספר.

סביב דברי רבינו - מימין ומשמאל (כנושאי כלים), הצגנו את שני הטורים העיקריים, (שמפאת חשיבותם הרבה ראוי ללומד להקדיש בהם את מירב כוחותיו), הלא הם טורי ה"נחל נובע" "מקור חכמה":

ג) "נחל נובע". בטור זה הצגנו את מה שמהווה כעין 'פירוש הפשוט' לדברי רבינו - מתוך ספרי רבינו ותלמידיו, ובראשם מוהרנ"ת ז"ל. טור זה מיוסד על דברי רבי אברהם ב"ר נחמן בהקדמת "ביאור הליקוטים", שכתב לגבי פירושי מוהרנ"ת: "ראה ראיתי, שבאמצעות הדרש חתר ומצא מסילות נפלאות בלימוד תורת רבינו"ל גם בפשיטות וכו', והם מובלעים ומובללים באמצעות דרושו הנ"ל, עד שקשה וכבד להבחין כלל בהם". אכן פירושו של רבי נתן הם לנו כמוצא שלל רב בתורנו אחר הבנת דברי רבינו.

בעסקנו בטור זה פנינו בראש וראשונה ל"ליקוטי הלכות", (בעיקר להלכות המיוסדות על המאמר הנלמד, אך גם לקטעים מהלכות נוספות הקשורים למאמר), וליקטנו מהם את דברי מוהרנ"ת המבארים על דרך הפשט איזה ענין הנזכר במאמר.

הוספנו לצרף נקודות ועניינים שיכולים להיות לעזר וסיוע בהבנת דברי רבינו, הן מספרי רבינו עצמו, והן מספרי תלמידים מוקדמים, הלא הם: "ליקוטי אב"ן", "פרפראות לחכמה", "קרא דשבתא", "זמרת הארץ", "נחת השולחן", "ירח האיתנים", "באבי הנחל", "ביאור הליקוטים", "כוכבי אור", "מי הנחל", ו"עצות המבוארות".

ד) "מקור חכמה". כשמו כן הוא, בטור זה הצגנו את המקורות והמובאות אותם הזכיר רבינו במאמרו. עוד הרחבנו להציג גם את השייך לכל מקור, מתוך הספרים הקדושים שבכללות שבעים פנים שבתורה - מה שראינו, לפי קוצר דעתנו, כמקושר ומועיל להבנת דברי רבינו, מבלי להפליג מן המכוון, ומבלי להעמיס על הלומד. טור זה מיוסד בעיקר על הכלל החמישי והכלל השמונה עשר מח"י כללי העיון שבהקדמת הספר "ביאור הליקוטים".

ובפרט על הקשרים הקיימים בין חלקי המאמר (ע"פ הכלל הראשון). הביאורים וההערות שבטור זה נכתבו ע"י עורכי הספר, וכולם 'בדרך אפשר ואולי'.

כללים חשובים:

◆ כל דברי המעתיק (משפטי הקשר והערות העורכים) מוצגים בגופן מוקטן ביחס לגופן הרגיל, וכן כל המראי-מקומות שבסוגריים המובאים בגוף המובאות שציטטנו, מוצגים גם כן באותו גופן מוקטן.

◆ להווי ידוע! שהמובאות שבספר מצוטטות כלשונן במקור, ובמקרים בהם נדרשנו לדלג על קטע בתוך הציטוט (כדי להקל על הלומד), ציינו את הדילוג ע"י הסימן (...), או ע"י המלה וכו' (או וגו') בגופן מוקטן. כלל זה נכון לגבי כל הטורים, מלבד טור ה"ערכים וכינויים", שמפאת קוצר השורות, דילגנו על אותיות ומילים גם בלי לציין זאת, אך עם כל זה הקפדנו לשמור על כוונת המחבר.

◆ בסוף הספר מובאת פתיחה קצרה המבארת את עיקרי השורשים היסודיים בקבלה, וכן רשימה של הספרים המובאים בספר ושמות מחבריהם, וכן לוח של ראשי התיבות המופיעים בספר.

ביצד מומלץ ללמוד בספר פאר הליקוטים

מוהר"ן), כי אם מי שיכול לומר כל תורה ותורה פנים ואחור'. ענין זה שייך לכלל הראשון והעיקרי מח"י הכללים (שכתב ראב"ן בהקדמת ביאור הליקוטים), המכונה 'מינייה וביה', המורה ללומדים לפרש את התורה מתוך חלקיה השונים, ע"י קישור בחינות דומות במאמר, שע"ז יוכל הלומד לענות לשאלות שמתעוררות לו בעת הלימוד, ולמצוא את המסילה של אותה התורה, לעובדא ולמעשה.

ט) **"עצה ותושיה"**. מכיון "שכל עיקר כוונת רבינו הקדוש והנורא ז"ל בכל התורות שגילה, היה הכל רק בשביל המעשה" (הקדמת ליקוטי תפילות), על כן אמרנו להביא את העצה למעשה היוצאת מתוך העמוד הנלמד, (אותה דלינו לרוב מהספר "קיצור ליקוטי מוהר"ן").

י) **"ואני תפלה"**. על מנת שיוכל הלומד לקיים את עצת רבינו "לעשות מהתורות תפלות", ש"מזה נעשה שעשועים גדולים מאד למעלה" (כדאיתא בליקוטי מוהר"ן ח"ב כה), על כן השתדלנו להביא קטעי תפלה מהס"ק "ליקוטי תפלות", "תפלות ותחנונים" ומ"תפלות הבוקר", השייכים לעמוד הנלמד, וכל המוסיף תבוא עליו ברכה.

יא) **"מבואות"**. בטור זה מוגשות ללומד הקדמות ומבואות, לנושאים המרכזיים בקבלה הנזכרים בדברי רבינו, (אותם ראינו לנכון להציג ללומד בהרחבה וביסודיות, מעבר למה שמובא במסגרת טור ה"ערכים וכינויים"). טור זה מיוסד גם הוא על הכלל השמונה עשר מח"י כללי העיון.

יב) **"מסילת הקשרים"**. טור זה מסייע ללומדים לשוב ולקשר את הנלמד בטורים הסובבים, עם דברי רבינו במאמר. הטור מקבץ הפניות מכל הטורים האחרים, המצביעות על השימוש בח"י כללי העיון,

ראשית נקדים, שאין דרך אחת בלעדית כיצד ללמוד ספר זה, אך ישנם מספר עקרונות עליהם רצינו להמליץ. טרם יתחיל הלומד לעיין בטורי הספר, כדאי וכמעט הכרחי, ללמוד את התורה עצמה (היינו את דברי רבינו כהווייתם) מרישא לסיפא, מספר פעמים, כדי להיות בקי במהלך התורה ובחלקיה השונים, כמובא בדברי רבינו בשיחות הר"ן (אות קצט) 'אמר: אין מי שיוכל להבין בהספר (היינו בספר ליקוטי

בטורים אלו, ימצא הלומד ביאורים ופירושים לדברי רבינו מדברי מוהרנ"ת ותלמידיו.

תועלת ג': היכרות עם הערכים והמושגים שבתורה - הנעשית דרך לימוד טור ה'מבואות' וטור 'ערכים וכינויים'.

בלימוד זה תהיה תועלת גדולה ללומדים, המרגישים שחוסר ההיכרות שיש להם עם חלק מהמושגים והערכים, מונעים מהם את האפשרות להבין את דברי רבינו.

ישנם טורי עזר נוספים, כגון תפילות, עצות, תרגומים ועוד, כמובא לעיל בסקירת הטורים ותפקידיהם.

♦ יהיו לומדים שיעדיפו ללמוד במקביל את הטורים, ויעברו בכל אות בתורה על כל הטורים השייכים לה, ויהיו לומדים שיעדיפו לעבור קודם על טור פלוני לאורך כל התורה, ורק אח"כ לחזור מתחילה ולעבור על כל התורה עם טור אחר.

קשה לומר מהו סדר הלימוד הרצוי בין הטורים השונים, וכל לומד יעשה כנטיית לבו, ויחפש את צורת הלימוד בספר, באופן שיועיל לו על הצד הטוב ביותר, בס"ד.

ניתן גם להשתמש בספר פאר הליקוטים כספר עזר, (דהיינו שהספר פאר הליקוטים יהיה פתוח במקביל לספר ליקוטי מוהר"ן), ובכל עת שהלומד בליקוטי מוהר"ן יתקשה בהבנת מקור או ערך מסויים, או יחפוץ לראות כיצד מוהרנ"ת ביאר ענין זה וכדומה, יעיין בספר פאר הליקוטים הפתוח לצדו (במקום בו הוא התקשה), ויקבל את מבוקשו.

(כמובן שלימוד זה של הכרת התורה מרישא לסיפא, יוכל להיעשות גם מתוך כל מהדורה רגילה של הספר ליקוטי מוהר"ן).

לאחר שהלומד מרגיש שהינו בקי דיו בתורה עימה הוא בחר ללכת וללמוד בעיון, הוא יכול כעת להסתייע בטורי העזר שבספר פאר הליקוטים, ועל ידם לבסס ולבנות את הבנתו בדברי רבינו, ולהעמיק בהם.

♦ אפשר לחלק את התועלות שישנן בטורי הספר לשלוש עיקריות, שכל אחת מהן מסייעת ללומד באופן שונה, כדלהלן:

תועלת א': העמקה במקורות - הנעשית דרך הטורים 'מקור חכמה' ו'מילואי חכמה'.

כבר בלימוד הראשוני של התורה, כאשר הלומד פוגש מקור ואינו מבין את פשט הלימוד המדובר שם, וכיצד רבינו הביא ממנו ראיה, מומלץ ללמוד מקור זה בכלליות מהטורים 'מקור חכמה' ו'מילואי חכמה', כדי להבין את פשט דברי רבינו.

אמנם, לאחר שהלומד הכיר היטב את התורה, אז נעשה עיקר הלימוד בעיון בטורים אלו, ואז יראה המעיין כיצד כל מקור ומקור, שופך אור על הבנת התורה, ומחובר למסילה של התורה הנלמדת.

כאן ראוי להזכיר את הטור 'מסילת הקשרים' (שאליו יש הרבה הפניות מהטורים 'מקור חכמה' ו'מילואי חכמה'), ובו אנו משתפים את הלומדים בקשרים ובהבנות שעלו לנו בהבנת המאמר הודות לשימוש בח"י הכללים של ראבר"ג.

תועלת ב': לימוד פירושי מוהרנ"ת ותלמידיו וכו' - הנעשה דרך לימוד הטורים 'נחל נובע' ו'ילקוט הנחל'.